

RTU studiju kurss "Cilvēka darbība un ierobežojumi"

31000 Būvniecības un mašīnzinību fakultāte

Vispārējā informācija

Kods	BM0335
Nosaukums	Cilvēka darbība un ierobežojumi
Studiju kursa statuss programmā	Obligātais/Ierobežotās izvēles
Atbildīgais mācībspēks	Vladimirs Šestakovs - Habilitētais doktors, Docētājs
Mācībspēks	Ruta Bogdane - Doktors, Lektors Aleksandrs Bitiņš - Doktors, Docents
Apjoms daļās un kredītpunktos	1 daļa, 6.0 kredītpunkti
Studiju kursa īstenošanas valodas	LV, EN
Anotācija	Studiju kursā tiek apskatīti vairāki jautājumi, kas saistīti ar cilvēka pieļautajām kļūdām profesionālo, ergonomisko, psiholoģisko, psihofizioloģisko, sociālo un citu faktoru rezultātā, kā arī cilvēka kā personības psihofizioloģiskie ierobežojumi.
Mērķis un uzdevumi, izteikti kompetencēs un prasmēs	Studiju kursa mērķis ir sniegt teorētiskās zināšanas par cilvēku kļūdām, kļūdu modeļiem un teoriju, iemācīt studentiem teorētiskos pamatus un praktiskās iemaņas aviācijas transporta drošības nodrošināšanā cilvēciskā faktora jomā aviācijas transporta uzņēmumos un organizācijās. Studiju kursa uzdevumi ir: - iepazīstināt ar transporta drošības nodrošināšanas jomas starptautiskiem, ES un LR normatīviem dokumentiem; - sniegt zināšanas par cilvēciskā faktora izpētē izmantoto terminoloģiju, pamatjēdzieniem par cilvēka faktora pieaugošo lomu aviācijas transporta drošības nodrošināšanā; - iemācīt metodikas, lai novērtētu cilvēku snieguma ietekmi uz aviācijas transporta drošību; - iemācīt metodes cilvēka (operatora) īpašību iegūšanai; - sniegt zināšanas par cilvēka kā personības psihofizioloģiskiem ierobežojumiem; - iemācīt lēmumu pieņemšanas zināšanu attīstību; - iemācīt galvenos cilvēciskā faktora izpētes virzienus aviācijas transportā; - sniegt iemaņas transporta negadījumu analizē, veicināt drošības līmeņa paaugstināšanu aviācijas transportā.
Patstāvīgais darbs, tā organizācija un uzdevumi	Darbs ar literatūru, internetu, Eiropas Komisijas, LR normatīvajiem dokumentiem. Darbu noformēšana un prezentācijas sagatavošana.
Literatūra	Obligātā/Obligatory: 1. ICAO Doc 9683 "Human Factors Training Manual". 2. ICAO 13. Pielikums "Aviācijas nelaimes gadījumu un incidentu izmeklēšana". Papildu/Additional: 3. ICAO 13. Pielikums "Aviācijas nelaimes gadījumu un incidentu izmeklēšana". 4. ICAO 19. pielikums "Drošuma Pārvaldība". 5. CAE Oxford Aviation Academy "Human Performance". 6. Vorobjovs A. Vispārīgā psiholoģija - R: SIA "Izglītības solī", 2000. - 212 lpp. 7. ICAO Doc 9806 "Human Factors Guidelines for Safety Audits Manual". 8. Šestakovs, Vladimirs, "Cilvēka faktors Aviācijā". RTU Aviācijās Institūts Rīga 2011. Papildu/Additional: 9. Eiropas Komisijas Regulas (EK) Nr. 1321/2014, 66. sadaļa.
Nepieciešamās priekšzināšanas	Priekšzināšanas par cilvēciskā faktora komponentu aviācijā, lidojumu drošību.

Studiju kursa saturs

Saturs	Pilna un nepilna laika klātienēs studijas		Nepilna laika neklātienēs studijas	
	Kontakt stundas	Patstāv. darbs	Kontakt stundas	Patstāv. darbs
Cilvēkfaktora jēdziens. Nepieciešamība ņemt vērā cilvēka faktoru, "Mērfija" likums.	12	12	0	0
Cilvēkfaktora konceptuālais modelis (SHELL; u.c.).	8	8	0	0
Drošība un cilvēka ietekme uz drošību (incident un accident definīcija).	8	8	0	0
Cilvēka veiktspēja un ierobežojumi (nogurums; miegs; stress u.c.).	12	12	0	0
Sociālā psiholoģija.	8	8	0	0
Faktori, kas ietekmē veiktspēju.	8	8	0	0
Saziņa, cilvēka kļūdas, profesionālie riski, riska faktori.	12	12	0	0
Cilvēkfaktora pārvaldība (organizācijas uzlabošana; dokumentācija u.c.).	12	12	0	0
Kopā:	80	80	0	0

Sasniedzamie studiju rezultāti un to vērtēšana

Sasniedzamie studiju rezultāti	Rezultātu vērtēšanas metodes
Spēj analizēt cilvēka faktora ietekmi aviācijas uzņēmumā un mazināt cilvēka kļūdu ietekmi.	Praktiskais darbs, testēšana. Eksāmens.
Pārzina Eiropas Komisijas Regulas Nr. 1321/2014 66.sadaļas 9.moduļa saturu un LR normatīvos dokumentus.	Praktiskais darbs, testēšana. Eksāmens.

Pārzina cilvēku informācijas apstrādes un lēmumu pieņemšanas modeļus.	Praktiskais darbs, testēšana. Eksāmens.
Pārzina komunikācijas veidus komandās un starp komandām, motivāciju, drošības kultūras, sociālās adaptācijas jautājumus utt., un to ietekmi uz speciālista darba rezultātiem.	Praktiskais darbs, testēšana. Eksāmens.
Pārzina cilvēku drošumu un kļūdu modeļus un to teoriju.	Praktiskais darbs, testēšana. Eksāmens.

Studiju rezultātu vērtēšanas kritēriji

Kritērijs	% no kopējā vērtējuma
Praktiskais darbs	30
Testēšana	10
Apmeklējums	10
Eksāmens	50
Kopā:	100

Studiju kursa plānojums

Daļa	KP	Stundas			Pārbaudījumi		
		Lekcijas	Prakt d.	Laborat	Ieskaite	Eksām.	Darbs
1.	6.0	60.0	20.0	0.0		*	